

Піддубна А.І.

ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНОГО І ПСИХІЧНОГО СТАТУСУ ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ

Сумський державний університет, м. Суми

В Україні епідемія ВІЛ-інфекції поширюється найшвидшими темпами серед усіх країн Європи. Стає все більш очевидним, що поряд із соціальними та медичними питаннями потрібно вивчати психологічні особливості людей, інфікованих ВІЛ. Одним з пріоритетних напрямів є вивчення соціально-психологічних характеристик ВІЛ-інфікованих осіб.

Мета роботи - вивчити характеристики соціального і психічного статусу ВІЛ-інфікованих мешканців Сумщини.

Матеріали та методи. Для виконання поставлених завдань була розроблена анкета з 40 запитань, кожне з яких вміщувало від 2 до 9 варіантів відповідей. Дослідження проводилося анонімно та конфіденційно. Анкета не містила в собі прізвищ, даних про місце проживання чи місце роботи. Дослідження проводилося на базі Сумської обласної інфекційної клінічної лікарні ім. З.Й. Красовицького та Сумського обласного наркологічного диспансеру.

Результати соціологічного опитування 51 особи, які живуть з ВІЛ, відібраних випадковим методом вказали, що 90,2 % інфікованих, які зареєстровані у Сумській області є міськими мешканцями (Суми, Шостка, Конотоп, Охтирка, Тростянець, Білопілля), а 9,8 % - сільськими (4 райони області). Понад двох третин ВІЛ-інфікованих чоловіків (64,9 %) і жінок (64,3 %) не перебували в офіційному шлюбі. Сумісно з постійним партнером проживали 43,2 % інфікованих чоловіків і 57,1 % жінок.

97,3 % ВІЛ-позитивних чоловіків і 85,7 % жінок мали освіту не вище середньої (неповна середня, середня або середня спеціальна освіта) і всього лише 2 жінки і 1 чоловік закінчили вищий навчальний заклад. Понад дві

третини осіб, що живуть з ВІЛ, не працюють: 70,3 % чоловіків і 71,4 % жінок, особи з постійним місцем роботи склали 29,7 % і 28,6 % відповідно.

Споживання ін'єкційних наркотиків є однією з важливих характеристик дослідної групи: 86,5 % опитаних чоловіків і 57,1 % жінок відмітили ін'єкційний шлях споживання наркотичних речовин. Звертає увагу той факт, що основним наркотиком, який споживали респонденти, є опій (72,6 %), друге і третє місце посідають психостимулятори і героїн (19,6 % і 3,9 % відповідно). Вживання декількох видів наркотичних речовин відмітили 13,7 % опитаних. Середня тривалість від першої ін'єкції склала $(19,9 \pm 3,2)$ років у чоловіків і $(20,6 \pm 2,4)$ років – у жінок.

42 (82,4 %) респондента мали за своє життя більше 10 статевих партнерів, 43 (84,3 %) – випадкові статеві контакти в минулому, 50 (98,0 %) – незахищений традиційний секс, 33 (64,7 %) – сексуальні стосунки з особами, що споживали наркотики ін'єкційно, 17 (33,3 %) - хвороби, що передаються статевим шляхом, кожний 5-й – сексуальні відносини з громадянами інших країн (переважно з країн Азії, Західної Європи та Південної Америки). На запитання щодо наявності сексуальних відносин з особами, що мають ВІЛ-позитивний статус, 10 опитаних відповіли стверджувально, три чверті – зазначили, що відповісти складно.

Таким чином, соціальний статус ВІЛ-інфікованих Сумщини характеризується домінуванням числа непрацюючих осіб з низьким рівнем доходів, які мають середню освіту. В умовах Північно-Східного регіону України основною характеристикою поведінкових реакцій людей, які живуть з ВІЛ, є поведінка високого ризику, а саме споживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом та ризикована сексуальна поведінка.